

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЗОВОБ'ЯЗАНИХ ЗАПАСУ І ВІЙСЬКОВОГО РЕЗЕРВУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

¹Мозолюк О.Ю., ²Непомнящий Д.М., ³Хижняк М.І.

¹Науково-практичний центр стоматології та медицини
“Асклепіос”, м. Київ

²Міжнародна академія екології та медицини, м. Київ

³Українська військово-медична академія, м. Київ

Резюме. У статті вивчена нормативно-правове регулювання організації системи стоматологічного забезпечення військовозобов'язаних запасу і військового резерву Збройних Сил України. Виявлено, що зростання стоматологічної захворюваності, рівня госпіталізації, збільшення кількості днів непрацездатності зумовлює зниження і втрату боєздатності, призводить до зміни категорії придатності військовозобов'язаних до військової служби та примушує до зміни або втрати військово-облікової спеціальності, а в цілому знижує боєготовність і мобілізаційну готовність військ. Визначено, що законодавчі чи правові акти, нормативні або відомчі накази (інструкції) щодо диспансерного динамічного нагляду за військовозобов'язаними мобілізаційного резерву на сьогоднішній день відсутні. Доведена необхідність в подальших дослідженнях вивчення стану стоматологічного здоров'я військовозобов'язаних запасу і військового резерву ЗС України та наукового обґрунтування організації лікувально-профілактичних заходів щодо збереження придатності їх до військової служби.

Ключові слова: організація системи стоматологічного забезпечення, нормативно-правове регулювання, військовозобов'язані мобілізаційного резерву, стан стоматологічного здоров'я, придатність до військової служби.

Вступ. Проблема зростання стоматологічної захворюваності, рівня госпіталізації, збільшення кількості днів непрацездатності зумовлює зниження і втрату боєздатності, призводить до зміни

категорії придатності військовозобов'язаних до військової служби та примушує до зміни або втрати військово-облікової спеціальності, а в цілому знижує боєготовність і мобілізаційну готовність військ [1, 2].

За даними авторів захворюваннями ротової порожнини складає близько 92–98% населення України. При цьому для вікової категорії 15–19 років складає 85–100% і переважають легкі форми захворювань (карієс, хронічний катаральний гінгівіт), а для вікової категорії 35–44 роки становить близько 75%, проте, з перевагою більш тяжких нозологій у вигляді генералізованих форм пародонтиту, пародонтозу тощо. За оцінкою фахівців, військові лікувально-профілактичні заклади щорічно витрачають близько 5 млн. грн. на лікування захворювань зубів та ротової порожнини тільки у військовослужбовців строкової служби. Питома вага стоматологічних захворювань у структурі загальної захворюваності населення України досягає 20–25% (третє місце). За показником частоти звернень до лікаря-стоматолога (до 600 звернень на 1000 населення) і чисельністю фахівців-стоматологів стоматологія знаходиться сьогодні на другому місці, поступаючись лише терапії [3, 4, 5, 6, 7].

Таким чином, значна поширеність стоматологічних захворювань у військовозобов'язаних запасу та військового резерву, вимоги державної політики щодо охорони здоров'я, відсутність науково обґрунтованої системи профілактичної стоматологічної допомоги військовому резерву людських ресурсів, необхідність розробки функціонально-організаційних технологій профілактики, обумовили актуальність даного дослідження, визначили його мету і завдання.

Матеріали та методи дослідження. Об'єкт дослідження – організація системи стоматологічного забезпечення військовозобов'язаних запасу і військового резерву Збройних Сил України. Предмет дослідження – нормативно-правове забезпечення військовозобов'язаних запасу і військового резерву Збройних Сил України в стоматологічних лікувально-профілактичних закладів МОЗ, МО України. Методи дослідження – системного аналізу, бібліо-семантичний, аналітичний, структурно-

логічний. Мета дослідження – вивчення нормативно-правового регулювання організації системи стоматологічного забезпечення військовозобов'язаних запасу і військового резерву Збройних Сил України.

Результати дослідження та їх обговорення. Правовою основою мобілізаційної підготовки та мобілізації є Конституція України. Законом України “Про оборону України” (№ 2592-VI від 07.10.2010 р.), визначено засади оборони України, повноваження органів державної влади, основні функції та завдання органів військового управління, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, а також обов'язки керівників підприємств, установ, організацій, посадових осіб, права та обов'язки громадян України у сфері оборони.

Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” (№ 644-XIV від 13.05.99 р.) встановлює правові основи мобілізаційної підготовки та мобілізації в Україні, визначає засади організації цієї роботи, обов'язки та відповідальність органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, посадових осіб та громадян України щодо здійснення мобілізаційних заходів. Визначено перелік економічних, фінансових, соціальних, правових і спеціальних заходів, які здійснюються у мирний час з метою підготовки органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, органів і сил Цивільної оборони України, галузей національної економіки, підприємств, установ і організацій для своєчасного і організованого проведення мобілізації та задоволення потреб оборони держави в особливий період.

Законом встановлено, що мобілізація в Україні – це комплекс заходів, що здійснюються у державі з метою планомірного переведення органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, органів і сил Цивільної оборо-

ни України, галузей національної економіки, підприємств, установ і організацій на функціонування в умовах особливого періоду, а Збройних Сил України, інших військових формувань – на організацію і штати воєнного часу.

У контексті законодавчого і правового забезпечення, крім зазначеного, діють: Закон України “Про військовий обов’язок і військову службу” (№3597-IV від 04.04.2006), Закон України “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру” (№1809-III від 08.06.2000), Закон України “Про Збройні Сили України” (№2019-III від 05.10.2000), Закон України “Про основи національної безпеки України” (№3200-IV від 15.12.2005), Закон України “Про правові засади цивільного захисту” (№1859-IV від 24.06.2004), Закон України “Про правовий режим воєнного стану” (№ 1647-III від 06.04.2000), постанова Кабінету Міністрів України від 18.10.2006 р. №1426 “Про структуру військового резерву людських ресурсів“, постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2006 р. №1644 “Про порядок і розміри грошового забезпечення та заохочення військовозобов’язаних“ тощо.

Відповідно до статті 28 Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу“ в редакції від 16.04.2009 р. №1276-IV запас військовозобов’язаних поділяється на першу і другу категорії. До запасу першої категорії належать військовозобов’язані, які проходили військову службу та здобули під час її проходження військово-облікову спеціальність. До запасу другої категорії належать військовозобов’язані, які не здобули військово-облікової спеціальності під час проходження військової служби або не проходили військової служби, а також військовозобов’язані-жінки. Військовозобов’язані, зараховані до запасу другої категорії, у разі здобуття під час перебування в запасі або служби у військовому резерві військово-облікової спеціальності переводяться до запасу першої категорії (крім військовозобов’язаних-жінок). Запас військовозобов’язаних поділяється на два розряди, що встановлюються залежно від віку військовозобов’язаних.

Граничний вік перебування в запасі другого розряду є граничним віком перебування в запасі та у військовому резерві. Військовозобов'язані-жінки незалежно від присвоєних їм військових звань зараховуються до запасу другого розряду. Отже, граничний вік перебування їх у запасі встановлюється: для осіб офіцерського складу – 50 років, для інших військовозобов'язаних-жінок – 40 років.

Відповідно до вимог наказу Міністра оборони України від 14.08.2008 р. №402 “Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України” з метою якісного проведення призову громадян на строкову військову службу за станом здоров'я, прийняття громадян на військову службу за контрактом, проведення медичного огляду військово-службовців, військовозобов'язаних, резервістів для визначення ступеня придатності до військової служби проводиться медичний огляд.

Медичний огляд військовозобов'язаних проводиться за рішенням військового комісара військово-лікарськими комісіями військових комісаріатів. Військовозобов'язані, залежно від категорії запасу, військово-облікової спеціальності та призначення, підлягають повторному огляду ВЛК військових комісаріатів. Крім того, офіцери запасу підлягають повторному огляду зазначеними ВЛК під час чергового атестування, а рядовий, сержантський та старшинський склад запасу ВЛК військових комісаріатів – у разі зміни призначення.

Встановлено, що повторний медичний огляд військовозобов'язаних, які перебувають у запасі 1 і 2 розрядів, раніше визнаних придатними до військової служби або непридатними до військової служби в мирний час за станом здоров'я, які можуть бути вилікувані, проводиться тільки один раз у 5 років військово-лікарськими комісіями військових комісаріатів.

Особи, визнані непридатними до військової служби зі зняттям з військового обліку, можуть бути повторно оглянуті ВЛК військових комісаріатів за місцем проживання у разі, коли в результаті обстеження у спеціалізованих лікувально-

профілактичних закладах раніше встановлений діагноз переглянутий. Картка обстеження та медичного огляду на солдатів, матросів, сержантів і старшин зберігається у військовому комісаріаті до чергового огляду, а на офіцерів, прапорщиків (мічманів) у їх особових справах – постійно.

Медичні огляди резервістів (у тому числі – огляди стоматологом) проводяться при прийомі на службу у військовий резерв та перед укладанням чергового контракту. Медичний огляд також проводиться за рішенням командира військової частини у разі неможливості виконання резервістом обов'язків за призначенням за станом здоров'я. При цьому, на кожного кандидата заводиться Картка обстеження та медичного огляду (додаток 13 до Наказу).

Таким чином, стан стоматологічного здоров'я мобілізаційного резерву людських ресурсів виявляється під час прийому на службу (укладанні контракту) і через кожні п'ять років через проходження військово-лікарських комісій, що функціонують у військових комісаріатах.

Законодавчі чи правові акти, нормативні або відомчі накази (інструкції) щодо диспансерного динамічного нагляду за зазначеними категоріями особового складу на сьогоднішній день відсутні.

Висновки:

1. Виявлено, що зростання стоматологічної захворюваності, рівня госпіталізації, збільшення кількості днів непрацездатності зумовлює зниження і втрату боєздатності, призводить до зміни категорії придатності військовозобов'язаних до військової служби та примушує до зміни або втрати військово-облікової спеціальності, а в цілому знижує боєготовність і мобілізаційну готовність військ.

2. Визначено, що законодавчі чи правові акти, нормативні або відомчі накази (інструкції) щодо диспансерного динамічного нагляду за військовозабов'язаними мобілізаційного резерву на сьогоднішній день відсутні.

3. Доведена необхідність в подальших дослідженнях вивчення стану стоматологічного здоров'я військовозобов'язаних запа-

су і військового резерву ЗС України та наукового обґрунтування організації лікувально-профілактичних заходів щодо збереження придатності їх до військової служби.

Література:

1. Опанасюк Ю.В. Протоколи надання стоматологічної допомоги. / Ю.В. Опанасюк // Видавнично-інформаційний центр “Світ сучасної стоматології.” – 2005. – 441 с.

2. Павленко О. В., Головня І, О. Кафедра стоматології КМА-ПО ім. П. Л. Шупика готова до співпраці з лікарями / О. В. Павленко, І, О. Головня // Наукова, практична і педагогічна стоматологія. – К.: Рута. – 2002. – С. 96–97.

3. Алимский А. В. Возрастная динамика роста распространенности и изменения структуры аномалий зубочелюстной системы у школьников // Стоматология. – 2002. – № 5. – С. 67–71.

4. Алимский А. В. Механизм прорезывания постоянных зубов и причины формирования аномалий зубочелюстной системы // Стоматология. -2000. – № 3.– С. 51–52.

5. Камалов Р.Х. Частота уражень твердих тканин зубів і захворювань пародонту у молодого поповнення Збройних Сил України / Р.Х.Камалов, М.Ф. Данілевський // Військова медицина України. – 2001. – Т. 1, №2. – С.148–152.

6. Коваленко В.В. Комплексна терапія генералізованого пародонтиту в умовах головного військового клінічного госпіталю / В.В.Коваленко, Т.Ф.Лихота, Т.М. Біжан, С.М.Козловський // Сучасні аспекти військової медицини.- Збірник наукових праць ГВКГ.- 2008.- Вип.13.- С.106–108.

7. Лихота К.М. Прогнозування та профілактика ускладнень під час лікування зубо-щелепних аномалій незнімною ортодонтичною апаратурою / К.М. Лихота // Військова медицина України.- 2009.-Том 9.– С. 25–29.

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ СИСТЕМИ

СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ВОЕННООБЯЗАННЫХ ЗАПАСА И ВОЕННОГО РЕЗЕРВА ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ

Мозолюк О.Ю., Непомнящий Д.М., Хижняк Н.И.

Резюме. В статье изучена нормативно-правовая база регулирования организации системы стоматологического обеспечения военнообязанных запаса и военного резерва Вооруженных Сил Украины. Обнаружено, что рост стоматологической заболеваемости, уровня госпитализации, увеличение количества дней нетрудоспособности приводит к снижению и потере боеспособности, приводит к изменению категории годности военнообязанных к военной службе и ведет изменению или потери военно-учетной специальности, а в целом снижает боеготовность и мобилизационную готовность войск. Определено, что законодательные или правовые акты, нормативные или ведомственные приказы (инструкции) по диспансерному динамическому наблюдению за военнообязанными мобилизационного резерва на сегодняшний день отсутствуют. Доказана необходимость в дальнейших исследованиях изучение состояния стоматологического здоровья военнообязанных запаса и военного резерва Вооруженных сил Украины и научного обоснования организации лечебно-профилактических мероприятий по сохранению годности их к военной службе.

Ключевые слова: организация системы стоматологического обеспечения, нормативно-правовое регулирование, военнообязанные мобилизационного резерва, состояние стоматологического здоровья, пригодность к военной службе.

ANALYSIS REGULATORY REGULATORY ORGANIZATION OF DENTAL SOFTWARE RESERVE FORCES AND MILITARY RESERVE ARMED FORCES OF UKRAINE

O.Mozolyuk, D.Nepomnyashchii, M.Hizhnyak

Summary. The article studied the legal and regulatory framework governing the organization of dental support of reservists and military reserve of the Armed Forces of Ukraine. Found that the growth of dental disease, the level of hospitalization, increasing the number of days of disability and reduces the loss of combat effectiveness, changes the category

of life for military service for military service and leads the change or loss of military profession, and generally reduces combat readiness and mobilization readiness of troops. Determined that a legislative or legal acts, regulations or ministerial orders (instructions) for dispensary dynamic monitoring militarians mobilization reserve levels are not. The necessity for further research to study the state of dental health of reservists and military reserve of the Armed Forces of Ukraine and the scientific basis for the organization of therapeutic and preventive measures for the conservation of their life to military service.

Keywords: *organization of dental software, legal regulation, mobilization reserve military service, the state of dental health, fitness for military service.*